

פוליטיקת סטארט-אפ: המפלגה החדשה שמציעה לציבור להצביע על חוקים באפליקציה

ב"ישר" מבקשים לשנות את שיטת הבחירות ולהגביר את מעורבות המצביעים בקבלת ההחלטות. "אני לא רוצה להיות שותפה לכל החלטה", מחתה אחת המשתתפות בחוג בית שערכה המפלגה

יובנת אנגלנדר 08.02.2019 06:10

מייסדי מפלגת "ישר" ניצבו מול אתגר מורכב בחוג הבית שערכו ברמת החייל בתל אביב ביום חמישי האחרון: לשכנע קבוצה של כ-25 מאזינים ששינוי יסודי בשיטת הייצוג הדמוקרטי בישראל אפשרי. לא רק אפשרי – השינוי כבר ממש כאן, ניצב נגד עיניהם. המייסדים, ערן עציון ויגאל טמיר – שצברו במשותף עשרות שנות ניסיון בשירות הציבורי – לא נראו מורתעים ממשימתם הסבוכה. הם בקיאים, משופשפים ומשדרים נינוחות וביטחון עצמי. "יש כשל בסיסי במנגנון הייצוג הדמוקרטי", הסביר עציון. "המבנה הפוליטי הקיים מחזק גורמי כוח", הוסיף. המאזינים, רובם בני 40 או יותר, לגמו יין אדום, אכלו מיני קישים זיתים קלמטה, והאזינו בסבלנות. כשעציון התחיל לדבר על האפליקציה, מפתח הקסם שאמור להכניס את "ישר" לכנסת ולחולל את המהפכה, החלו הנוכחים להחליף מבטים שואלים. גבר מזוקן שישב בקצה הסלון, ליד הדלת ולצד מדפים עמוסי כדי קרמיקה, אמר לאשה שישבה לצדו: "אוטופיה. אוטופיה טכנולוגית".

מפלגת "ישר", שנוסדה לפני כארבע שנים במימון אישי של טמיר ותתמודד לכנסת באפריל בפעם הראשונה, היא "ניסיון לעשות שינוי מבני באופן שבו דמוקרטיה ומפלגות עובדות". בבסיס השינוי המעבר מדמוקרטיה ייצוגית לגרסה מסוימת של דמוקרטיה ישירה. אם תעבור "ישר" את אחוז החסימה, חברי הכנסת שלה יהיו כפופים למרותם של חברי המפלגה, שיוכלו להצביע באפליקציה בעד או נגד יוזמות והצעות חוק שיעלו לדין במליאה ובוועדות השונות. "המכון הישראלי לדמוקרטיה מראה ש-85% מהציבור לא נותן אמון בנציגים שלו", הסביר ל"הארץ" מנכ"ל המפלגה, נתי בירמן מנועים, "חוסר האמון הזה מוצדק". לדבריו, הפלטפורמה הדיגיטלית מאפשרת הגדרה מחדש של הקשר בין הציבור לנציגיו.

אולם, האפליקציה לא מאפשרת לחברי המפלגה חופש מוחלט. ההחלטות שייקבעו בה כפופות למצע המפורט והמקיף של המפלגה, שמתייחס ספציפית לשנה שבה יש להיפרד מהפלסטינים - 2020 - ולגובה הקצבה שתיונתן לקשישים - עד 5,000 שקל. עציון מסביר זאת כך: תקנון המפלגה מגדיר את חוקי המשחק, והאידיאולוגיה מגדירה את גבולות המגרש. השחקנים, חברי המפלגה, חופשיים בתוך המסגרת הזו. אולם, "אם אתה כהניסט ורוצה לקדם עמדות גזעניות - ההצעה לא תעלה באפליקציה, כי היא מנוגדת לאידיאולוגיה, ואתה תגורש מהמשחק כי הפרת את התקנון", הסביר. כשדיברו על אידיאולוגיה, עציון, טמיר ויובל קרניאל - חוקר תקשורת ורקטור בצלאל לשעבר שעזב את עבודתו כדי להתמודד בפריימריז של המפלגה - הם נשמעו כפוליטיקאים מלאי תשוקה וכוונות טובות. "אחת הרעות החולות היא שמפלגות נוטות לעמעם את העמדות שלהן", אמר לקהל עציון, ופירט את תפיסות המפלגה שכוללות יוזמות לאפשר נישואים אזרחיים, לשנות את שיטת הבחירות ולקדם שלום אזורי. הם לא היססו לומר שהם מכוונים לעשרה מנדטים ובשיחה עם ה"הארץ" אמר עציון שאולי יהיה מועמד מטעמם לראשות הממשלה.

אולם בשאר הזמן, כשהציגו את אפליקציית "ישר", הסלון הנאה ברחוב עטרות ברמת החייל הוסב מחוג בית לפיץ' (pitch) בכנס סטארט-אפ. טמיר, מראשוני המשקיעים במובילאיי ושותף בכ-20 חברות הזנק, הבטיח לקהל: "יש לנו מוצר ויש לנו תוכנית עסקית", עציון כינה את חברי המפלגה הפעילים באפליקציה users, ובירמן מנועים הסביר כי אחוזי ההמרה - היחס בין גולשים באתר לבין אלו שביצעו בו פעולות - של המפלגה גבוהים ביותר.

אם להתייחס למאזינים שהצטופפו בסלון כמשקיעים פוטנציאליים - אז הם לא מיהרו לשלוף את פנקסי ההמחאות. עציון, טמיר וקרניאל נתקלו בחומה בצורה למדי של ספקות, התנגדויות וקושי בסיסי לאמץ את חזון הדמוקרטיה הישירה. "האם זה ריאלי?" שאל גבר בשורה הראשונה, מתכנת במקצועו. "המסר שלכם עמוס סתירות", אמר גבר אחר, "אני בעצם מצביע לאלה שמצביעים לכם". אשה בשורה האחרונה היתה בוטה יותר: "למה הדמוקרטיה האתונאית, התוכנית ריאליטי הזו, היא דבר טוב מיסודו? פוליטיקה אמורה להיות מקצוע, אני לא רוצה להיות שותפה לכל החלטה". לא נשמעה בקהל שום התנגדות לאידיאולוגיה של "ישר", שאותה כינתה אחת המאזינות "מרצ עם אפליקציה". אך מבחינת המעבר מפתקיות הנייר המוכרות מהקלפי לאפליקציה משוכללת, לפרקים נשמע עציון כמו נער שמנסה להסביר לסבתא למה סנאפצ'ט עדיפה על פייסבוק.

הערב נגמר בסימן הצלחות צנועות. חלק מהשומעים פרשו לשיחות אישיות ושכנעו זה את זה כמה המהפכה שמציעה "ישר" לא אפשרית. אחרים שבו לשולחן הכיבוד הנדיב והמשיכו לדון עם ראשי המפלגה בבעיות ופתרונות אפשריים. אך היו גם מי שמסרו את הפרטים שלהם לפעיל "ישר" שהזמין את הקהל לתרום לעשייה, כמשקיעים שעוד לא פתחו את הכיס - אבל יש מבחינתם על מה לדבר. אחת ההערות האחרונות בחוג הבית נאמרה על ידי גבר שהרים את ידו בנימוס בזמן שהוקדש לשאלות מהקהל וחיכה לתורו. הוא הסביר למה לתפיסתו האתגר של המפלגה - לשכנע עשרות אלפי בני אדם להשתמש באפליקציה ולקחת חלק פעיל במשחק הדמוקרטי - גדול על מידותיה בשלב זה. "אבל אם תגיעו ל-50 אלף הורדות", הוסיף, "אני מצביע לכם". נכון לזמן כתיבת שורות אלה, מניין ההורדות עומד על מעט יותר מ-3,000.